

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS LIETUVIU DIENRAŠTIS AMERIKOJE

Vol. I

KAINA, 2c

Chicago, Ill., Pamedėlis, Gruođis-December 14, 1914.

PRICE, 2c.

No. 139

Entered as Second-Class Matter March 7, 1914, at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

ITALIJA GRASINA TURKIJAI

Lenkijoje mušiai eina be pertraukos

Mławos apskrityje rusai veja vokiečius prie rubežiaus

Vokiečiai suėmė 11,000 rusų. Rusai suėmė 4,000 vokiečių

Turkai užmuše du vokiečių oficerius

ITALIJA REIKALAUJA TURKIJOS PASITEISINIMO

RYMAS, Dec. 13. — Arabijos porte Hodeidoj turkai įsiveržė į Italijos konsulato namus, ir ištraukė iš ten Britanijos generolį konsulį, kurs ten buvo nuo turkų pasislėpęs. Tas atsitiko lapkričio 11 d., bet tik dabar tapo žinoma.

Kada apie tai tik buvo sužinota, Italijos svetimųjų reikalų ministeris baronas Sonnino tuojaus pareikalavo, kad Turkija atsiprašytų, paliuosuotų anglų konsulą, ir atlygintų Italijai nuostolius.

Parėmimui savo reikalavimo Italijos valdžia išsiuntė į Hodeido portą apšarvuotą kruizerį Marco Polo.

Italijos valdžia pasiaiškino nuo Turkijos valdžios pareikalavo jau gruodžio 3 d., kada pirmas pranešimas apie atsitikimą atėjo beveliu telegrafu. Turkai vienok jokio pasiaiškimo negalėjo duoti, nes Konstantinopolis negali susižinoti su Hadeidos portu. Tas portas yra dabar atskirtas nuo viso svieto.

LENKIJOS MUSIUOSE NEPERSVERIA NEI VOKIEČIAI NEI RUSAI.

Vokiečiai praneša suėmę 11,000 rusų; rusai praneša suėmę 4,000 vokiečių.

LONDONAS, Dec. 13. — Mušiai Lenkijoje tebesitęsia beveik be jokios pertraukos.

Ir viena ir kita pusė praneša apie pasisekimus, bet, kaip matyt, nei viena pusė nei vieno eilėje mušių neatsiekė galutinų pasekmių.

Vokiečiai nuolat dar tebedaro sunkius smugius rusų centrui, kur jie sako suėmę 11,000 nelaisvių ir atėmę 40 mašinių armotų.

Rusų karvedžio didž. kunigaikščio Nikolajaus pranešimas sako, kad pietuose nuo Krakovo rusai suėmę 4,000

nelaisvių, atėmę keturias kanuoles ir septynius kulkasvaidžius.

Apie rusų nuostolius prie Lodzes vokiečių pranešimas sakė: "Pagal mūsų apokavių rusai čia neteko 150,000 karavių, iš kurių 80,000 suimta nelaisvėn."

Apie šitą vokiečių pranešimą rusai sako, kad jis nėra vokiečių oficialis pranešimas, ir todėl jam negalima tikėti.

VOKIEČIAI VEJAMI PRIE MŁAWOS.

PETERBURGAS, Dec. 13. — Išleistas generalio štabo pranešimas skelbia apie rusų pasekmingą užpuolimą ant vokiečių prie Przasnyco, kurį vokiečiai buvo paėmę. Pranešimas sako:

"Mławos apielinkėje mūsų užpuolimai gerai pavyko ant viso fronto. Gruodžio 12 d. mes paėmėme vokiečių poziciją Przasnyco ir Ciechanowo apielinkėje, ir nuvijome pasitraukiantį priešą iki rubežiaus. Šitame distrikte mūsų kavalerija padarė pasekmingą užpuolimą ant priešo, ir padarė jam sunkių nuostolių.

"Ant fronto tarp Lowico ir Hlowo vokiečiai, atkakliai atakuodami rusus, turėjo daug nuostolių nuo mūsų pulkų, kurie užėmė dar vieną poziciją į šiaurę nuo upės Bzuos.

"Kituose apskričiuose ant kairiojo Vislos upės kranto nieko svarbaus neatsitiko, buvo tik mažų susirėmimų.

"Į pietus nuo Krakovo padėjimas yra neatsimainęs. Mušis ten tebesitęsia.

"Karpatuose mūsų ir austrų pulkai daro toliaus savo manevrus."

AUSTRIJOS PRANEŠIMAS

Rusai sumušti prie Limanovo, Galicijoje. Austrai atsikėmė Nony Sandec.

VIENNA, Austrija, Dec. 13. — Šiandien tapo išleistas sekantis

oficialis pranešimas: "Vakarinėje Galicijoje vakar rusų armija buvo sumušta prie Limanovo, ir buvo priversta pasitraukti. Mes vejame priešą. Visos rusų atakos kitose fronto vietose nenusisekė, kaip ir pirmutinės.

"Mūsų spēkos, perėjusios Karpatus, ir toliaus energiškai veja priešą. Po piet mes paėmėme Nony Sandec. Mūsų pulkai vėl įėjo į Grybową, Garlicę ir Zmigrodą. Priešas pilnai pasitraukė iš Zemlino pavieto.

"Rytuose, Karpatu miškuose, kurie randasi nuosaliai nuo vyriausių kariškųjų veikimų apskričio, priešas niekur negalėjo laimėti svarbesnių padėjimų. Apskritai mūsų pulkai laiko savo kontrolėje Karpatu perėjimus Bukovinoj, išilgai Suczawos klonių.

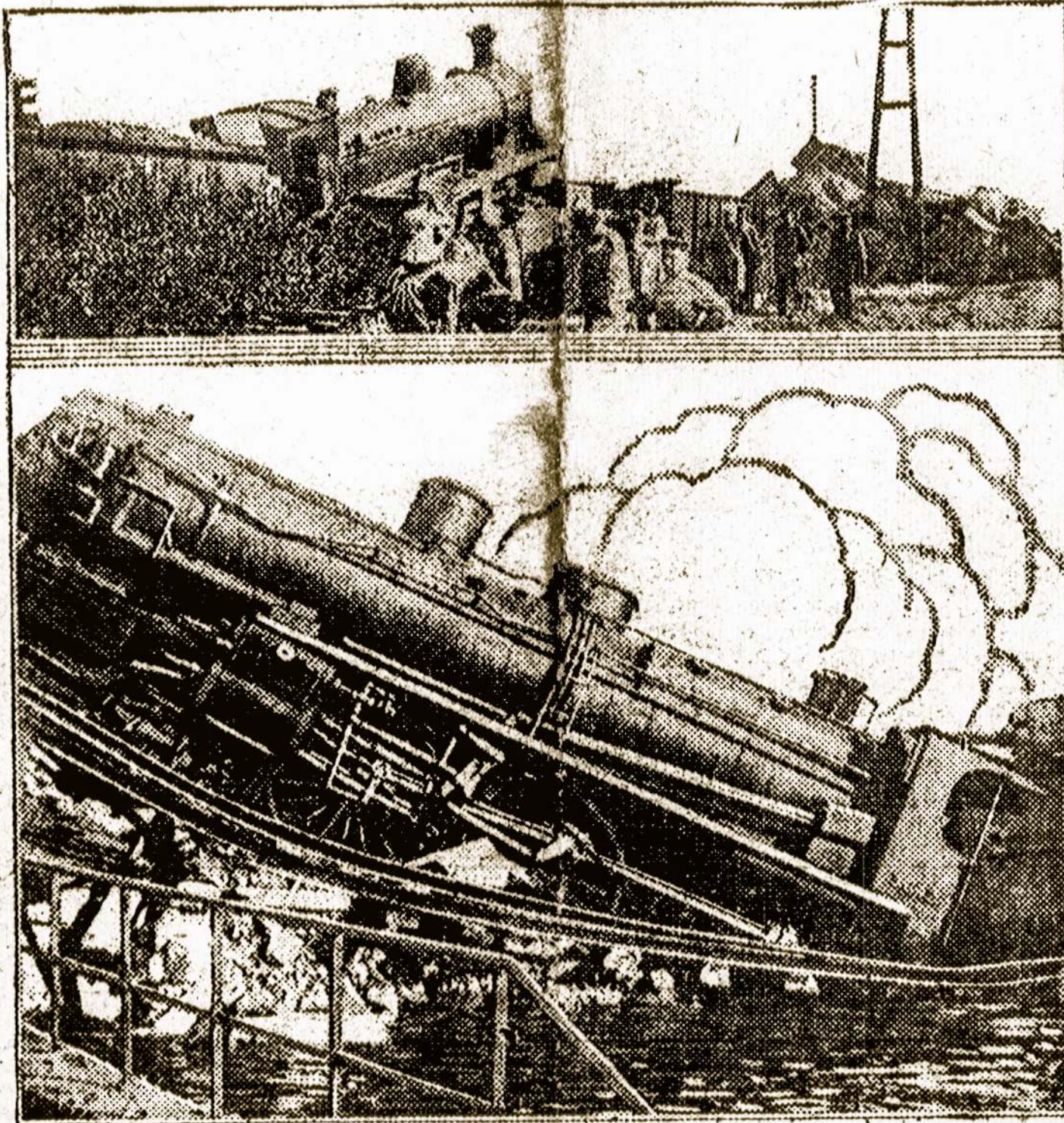
"Pietinėje Lenkijoje mušių nebuvo. Į šiaurę nuo Lowico mūsų talkininkai pasekmingai atakavo tvirtai apsaugotas rusų pozicijas."

TURKAI KELIA MAIŠTĄ PRIES VOKIEČIŲ OFICIERIUS.

LONDONAS, Dec. — Laikraščiu Morning Post korespondentas iš Athenų praneša, kad Konstantinopolyje Turkijos laivyno jureiviai pakėlė maištą prieš vokiečių oficerius, kurie žiuriai su jais elgėsi. Del ty pačių priežasčių maištą pakėlė turkų kareiviai Stambule, ir čia du vokiečių oficeriai buvo užmušti.

TURKAI BAMBORDAVO BATUMĄ.

LONDONAS, Dec. 12. — Telegrama atėjusi iš Konstantinopolio per Berliną praneša, kad Turkijos laivynas bombardavo Batumo apielinkes iš Juodųjų jurų. Bombardavimu šimtas rusų tapo užmušta ir daugybė sužeita.

Photos copyright, 1914, by American Press Association.

Karėje sudaužyti traukiniai.

VOKIEČIAI SUĖMĖ 11,000 RUSŲ.

BERLINAS, Dec. 13. — Išleistas šiandien oficialis Vokietijos generalio štabo pranešimas sako, kad Lenkijos šiaurėje įvairiose vietose vokiečiai atakavę rusus ir suėmę 11,000 nelaisvių.

ČERNOGORAI MUŠA AUSTRUS.

LONDONAS, Dec. 14. — Nors buvo pranešimu, kad černogorų tris armijos jau sumuštos, bet černogorai, kaip matyt, dar spēkų turi, ir gali daryti daug nesmagumų austrams. Iš Černogoros atėjęs per Paryžių pranešimas sako, kad Bosnijoje černogorai eina pirmyn, ir kad gruodžio 11 ir 12 d. jie užėmė miestą Višegradą, 40 mylių nuo Sarajevo, Bosnijos sostinės. Mušyje prie Višegrado černogorai suėmė daug nelaisvių ir atėmė daug karės medžiagos ir maisto.

PASKANDINTI VOKIEČIŲ POVANDENINIAI LAIVELIAI

LONDONAS, Dec. 12. — Telegrama laikraščiu Daily Mail praneša, kad vokiečių pojuriniai laiveliai vėl bandė užpulti anglų laivus, kaip jie buvo užpuolę anąsyk prie Doverio, kada buvo paskandintas vienas anglų kariškas laivas. Šiuo kartu vokiečių pojuriniai laiveliai pasirodė ties Skotijos portu Firth of Forth. Sakoma, kad čia du vokiečių pojuriniai laiveliai tapo paskandinti.

AMSTERDAM, Hollandija iš Berlino pranešimas sako, kad Belgijos miestas Bruxelles su apylinkėmis nutarė užmokėti \$11,250,000 karės taksų vokiečiams iki birželio 15 d., 1915 m. Iš pirmos vokiečių uždėtos kontribucijos be to dar lieka užmokėti \$6,250,000. Tą sumą apsiėmė išmokėti Belgijos bankai daliniais išmokėsčiais.

VOKIEČIŲ KRUIZERIS DRESDEN UZVARYTAS ANT KRANTO.

BUENOS AIRES, Argentina, Dec. 12. — Vokiečių kruizeris Dresden, kurs pabėgo iš mušio tarp laivynų ties Falkland salomis, užvažiavo ant Argentinos pakraščiu netoli porto Bellego.

Manoma, kad Britanijos laivynas prispyrė kruizerį Dresdeną į kampą, ir kruizeris vietoj pasiduoti bevelio pats užvažiuoti ant kranto ir čia pasilikti.

Kruizeriui Dresdenui užvažiavus ant kranto, iš vokiečių laivyno pietiniame Atlantike dabar nieko nebeliko. Kariški laivai Scharnhorst, Gneisenau, Leipzig ir Nurnberg tapo paskandinti, o du angliniai laivai tapo užgrobti.

Beveliu telegrafu iš Britanijos laivyno pareikalauta, kad mieste Montevideo būtų prirengta du šimtai lovų sužeistiesiems.

KRUIZERIS DRESDEN DAR NESUGAUTAS.

BUENOS AIRES, Argentina, Dec. 13. — Šiandien atėjo žinių apie kruizerį Dresdeną, kad jis visai neužvartytas ant kranto, o kad dar tebesislapsto nuo Anglijos laivų. Kur dabar Dresdenas randasi nieko tikra negalima žinoti. Viena telegrama sakė, kad Dresdeną atplaukęs į Punta Arenas. Kita telegrama sakė, kad Dresdeną žmonės matę ties Puerto Gallegos, apsupty Anglijos kariškų laivų. Trečia telegrama pranešė, kad nuo Puerto Gallegos laivas Dresden jau pranykęs, ir kad žmonės mano, jog jis tapęs paskandintas. Telegramos atėjusios per Londoną sakė, kad laivas Dresden pasislėpęs vienoj Patagonijos užtakoje.

MEXIKOS PREZIDENTAS PALIEPĖS PERTRAUKTI MUSIUS PRIE NACO.

EL PASO, Tex., Dec. 13. — Meksikos laikinis prezidentas Gutierrez liepęs pertraukti mušius prie Amerikos rubežiaus ties Naco, kur mexikiečiai besimušdami tarp savęs buvo užmušę daugelį amerikiečių.

Prezidentas Gutierrez apgalvavęs, kad taip buvo atsitikę, ir sakęs, kad jis nelesiąs niekur muštis prie Amerikos rubežiaus, nors tas ir būtų kenksminga Meksikos revoliucionieriams.

Pranešama, kad genarolo Zapatos pulkai dabar yra apgulę Pueblos miestą.

Lietuviai, šelpkite Lietuvą, aukaudami Lietuvos Šelpimo Fondui

ANGLŲ POVANDENINIS LAIVELIS PASKANDINO TURKIJOS KARIŠKĄ LAIVĄ

LONDONAS, Dec. 14. — Oficialis žinių biuras šiandien išleido pranešimą, kad anglų pojurinis laivelis B-11 paskandino Turkijos karišką laivą Messudieh, kurs dabojo Dardaneluose minomis išklotą plotą.

Pojurinis anglų laivelis turėjo paplaukti po apačia penkių minučių eilių, kol dasigavo iki laivo Messudieh. Vieną sykį jis išbuvo devynias valandas po vandeniū. Laivelis buvo po komanda leitenanto N. B. Holbrook.

Paskandytas laivas Messudieh buvo pastatytas 1874 m. ir išnaujo perdirtbas 1903 m. Turėjo 10,000 tonų įtalpos ir buvo aptarnaujamas 600 jureivių.

FRANCUZŲ LAIMEJIMAI

LONDONAS, Dec. 14. — Vokiečių oficialis pranešimas paduoda žinią, kad francuzai gruodžio 11 d. atakavo vokiečius prie Appremonto, atėję čia nuo Fliery (Pierry), ir turėję daug nuostolių.

Šitas pranešimas parodo, kad vokiečių susinešimų linija Woevre distrikte yra pavojuje, ir kad vokiečiai, kurie laiko užėmę fortą St. Mihell, gali būti atskirti. Francuzų pranešimas betgi sako apie laimejimus kitose vietose šiame distrikte.

Vokiečių ir francuzų pranešimai paliudija, kad Belgijoje talkininkai gana smarkiai spiria vokiečius, nors vokiečiai atkakliai čia laikosi.

Ties Ypres miestu vokiečiai du syk atakavo talkininkus, bet abu syk buvo atmušti.

VOKIEČIAI METO PROKLAMACIJAS INDAMS SANSKRITO KALBOJ.

PARYŽIUS, Dec. 14. — Neseniai ties Yseriu, Belgijoje, vokiečių aviatoriai išmetė Indijos pulkams proklamacijas, parašytas gražioj senovinėje Sanskrito kalboje. Tos proklamacijos buvo paduotos Francijos mokslo vyrams, kad jie išverstų. Išvertę, jie atrado, kad jose pranešama indams, jog islamo galva apskelbęs šventąją karę prieš anglus ir francuzus, ir jog Afganistanas jau stojo ton šventojon karėn. Tada talkininkų aviatoriai išmetė ant vokiečių linijų proklamacijas, kuriose buvo vokiečiams pranešta, kad indai Sanskrito kalbos nesupranta.

LONDONAS, Dec. 13. — Pranešimai iš Berlino tvirtina, kad kaizerio sveikata taisosi, ir kad kaizeris už savaitės laiko vėl galės važiuoti į mušio lauką. Iš Paryžiaus buvo pranešta, kad kaizeriui reikėsį daryti gerklės operaciją.

Paryžiaus laikraštis Temps rašo, kad girdėjęs, jog Vokietijos sosto įpėdinis esęs numiręs.

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News

Published daily, except Sunday, by Lithuanian News Publishing Company, Inc. Address, Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone, Canal 1506

Terms of subscription: In Chicago, by carrier, per week 12 cents; by mail, one year \$6.00. Outside Chicago, by mail, one year, \$6.00;

Entered as Second-Class Matter March 7, 1914, at the Postoffice at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

NAUJIENOS

Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje. Eina iš Chicago kasdien, išskiriant Nedėlienius.

Leidžia Naujienų Bendrovė.

Prenumeratos kaina:

Chicagoje — per išnešiotojus 12 centų savaitėje. Pačtu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00, pusei metų \$3.50. Kitur, ne Chicagoje, metams .. \$5.00
Pusei metų \$3.00
Trims mėnesiams \$1.75
Dviem mėnesiams \$1.25
Europoje, metams \$7.00
Pavienių dienraščio numerių kaina 2c.
Adresas: Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas, Canal 1506.

Redakcijos Straipsniai

Ar ne pertoli nuėjo

Jau dviejata kartų mums reikėjo pasiginėti su "Tėvyne" dėl šios dienos Amerikos lietuvių klausimų. Iki šiol mūsų ginčai sukasi aplink Lietuvos šelpimo reikalą. Kuomet mes tame dalyke gynėme poziciją, kurią užėmė Visuotinas Amerikos Lietuvių Seimas ir išreiškė ją savo nutarimuose, "Tėvynė" išspradžių nedrausiai, paskui vis griežčiau ir griežčiau, stėjo to Seimo niekintojų ir atskalniskos politikos varytojų puses. Sakėme: meskime į šalį tas agitacijas už Fondo kasiečių arba kitų jo komiteto narių asmenis, bet turėkime omenėje patį reikalą — Lietuvos šelpimą ir remkime tam tikslui išrinktąją *įstaigą, kaip tokią*: — o "Tėvynė" vis stengiasi įkalbėti savo skaitytojams, jogei aukos reikią siųsti p. T. Paukščio, o ne L. S. Fondo vardu. Tada pagalios tautininkų srovė, atšaukusi iš Fondo komiteto visus aklesnius savo pasekėjus, viešai apskelbė Fondui karę, tai "Tėvynė" — tas "bepartyvis" laikraštis! — pasiskubino išteisingi ir šį atskalunų ir tvarkos ardytojų darbą.

Bet kartą įlipusi į partvyškas vėzes, ji ritasi jomis ir toliaus. Ji mat apsiėmė pildyti "autonomistų" (partvyškųjų tautininkų) organo pareigą ir štai, dabar ji pirmoje vietoje deda ilgą kokio tai p. X. straipsnį, kuriame šis visis smarkuma puola ant socialistų ir gina *partvyšką* tautininkų poziciją Lietuvos politikos klausime. Ar ne per toli "Tėvynė" nuvažiavo?

Mūsų skaitytojai atmena du straipsnius tilpusius "Naujienose" apie Lietuvos autonomijos reikalavimą ir neseniai šioje pat vietoje tilpusį mūsų polemiską straipsnį tame dalyke prieš "Jaunąją Lietuvą." Pamatinės mintys, kurias mes tenai išreikėme, buvo tokios: 1) Šio momento Lietuvos politikos klausimą anaipol negalima indentifikuoti (tolyginti) su autonomijos klausimu. Autonomija yra *tiklata viena* tu formų, kurioje gali išsilieti netolimoji Lietuvos ateitis. 2) Niekas neprirodė, kad ši forma, o ne kokia kita bus tinkamiausia Lietuvai tose sąlygose, kurias tveria ir sutvers dabartinė Europos karė. 3) Nuspręsti, ko Lietuvai patogiauusia prieliks dabar reikalauti, gali tiklata patį Lietuvos žmonės, o mūsų uždavinys tėra, patyris tuokių jų reikalavimus,

Atimtos nuo vokiečių vėlavos mūšyje prie Marnos ir išstatytos Chapelle des Invalides, Paryžiuje. Apačioj: Vokiečiai veža savo 42 centimetrų apgulimo kanuoles per Antverpą.

remti juos. 4) Remsime mes, žinoma, tai, kas mūsų nuomone yra Lietuvai gera — užtikrina jai kuodaugiausia gerovės ir laisvės, — o ne kas bloga.

Tai vė su šitais mūsų išvadžiojimais "Tėvynės" bendradarbis ir nesutinka. Jis atkartoja jau žinomus mūsų skaitytojams "J. L." išvadžiojimus, paskui paima vieną antrą citatą iš "Lietuvos Žinių" ir sako, kad "Naujienų" vadovai norj "iš balto juodą" padaryti, ir kad jie, atkalbinėdami žmones nuo autonomijos reikalavimo rėmimo, varą dezorganizacijos darbą. Matote, kaip piklata!

Gerai — bet mes paklausime to p. X: kas gi yra to darbo "organizatoriai," jeigu jis mus teikisi vadinti dezorganizatoriais? Kiek mums žinoma, tai yra — neseniai įsikuriosioji tautiškoji, "bepartyviskoji" partija. Savo konferencijoje, įvykusioje tuoj po Visuotinojo Seimo, kur ta partija tapo įsteigta, ji autonomijos reikalavimą įrašė į savo "programą" ir jo rėmimui įsteigia "autonomijos fondą." Toks-pat "reikalavimas" stovi ir klerikalų partijos programoje; bet nepartyviskoji visuomenė ir socialistai nepastatė. Tai vadinasi, jisai da nėra bendras mūsų visuomenės reikalavimas; tai vadinasi, jam galima nepritari, visiškai neužsitraukiant ant savės "dezorganizatorių" vardo. Autonomijos reikalavimo priešas gali būti pasmerkta kaip dezorganizatorius tiklata tuomet, kuomet jisai priklauso prie bent kurios partijos, pasizadėjusios jį remti — t. y. klerikalų arba tautininkų partijos. Tai kaipgi dabar išeina, sulig "Tėvynės" bendradarbiu: ar mes visi kurie nesame nė klerikalai, nė partvyškieji tautininkai, taip-pat turime šokti pagal tu dviejų partijų dūdele? Ką tai reiškia — paklausime mes "Tėvynės" redakcijos, kad ji, turinti visiemis rodyti bepartyvumo pavyzdį, savo laikraščio spallose leidžia koljoti dezorganizatoriais, žmones, kurie nepritaria vienos arba antros partijos

nuomonei?

"J. L." citatų, kuriuomis p. X. remia savo užpuolimą ant "Naujienų" ir ant visų socialistų mes antru kartu neperkrautinėsimė, bet pažūrėsimė, ką sako "Jo" cituojamosios "Lietuvos Žinios." Ištraukose, kurias paduoda "Tėvynės" bendradarbis, "L. Ž." polemizuoja su Gabriu, norinčiu, kad lietuviai nedarytu klaidos ir reikalautų autonomijos istoriškose, o ne etnografiškose ribose. Vilniškis laikraštis jam atsako: "Žinoma, klaida klaidinai nelygi: kas tokiam tautininkui, kaip p. Gabrys, išrodo nedavanolina klaida, tai geram demokratui gali būti paprastu teisybės reikalavimu" Po to p. X. atkartoja da sekamus žodžius iš tulo St. Šilingo straipsnio, tilpusio "L. Ž.:" "Kitos tautos jau brėžia gyvenimo liniją bent artimiausiai po karės valandai. Taip reikia elgtis ir mums... Kas pataria vien mielaširdingumo darbais tenkintis, tas dar negyvas žmogus, dar nelikvidavęs savyje praicies "Saruno" psichologijos. O tiems, kurie pataria nieko neveikti, nes girdi, da situacija nepaaiškėjusi pravartu būtų atsiminti mūsų patarlę: "Laikas, kaip vanduo utarj bėga ir atgalios negrįžta" ir... vieną mūsų priežodžių: "Taisosi oti varnų ir užmarj lėkti." Pakartojęs šituos žodžius, p. X. klausia, ką gi j tai atsakysiančios "Naujienos," kurių visi argumentai dabar esą vienu smugiu nukirsti.

Mes štai k gatsakysime j tai: yra žmonių, kurie žiuri j knyga, o mato... na, ne tą kas jone parašyta, ir "Tėvynės" bendradarbis priklauso prie tokių žmonių. Jeigu jisai, skaitydamas laikraštįje straipsnį, pajiegtų suprasti jį, tai jisai matytų, jogei "Lietuvos Žinios" ne tik kad ne "nukerta" mūsų argumentų bet da *patvirtina* juos. Mes juk sakėme, kad da nėra prirodyta, jogei autonomija esanti tinkamiausias netolimos Lietuvos ateities reikalavimas, ir kad šiuo laiku mes tokio reikalavimo nesame da nė iš Lietuvos girdėję. AR-GI NE

Lietuviškieji Smalaviriai

Pranas Bulkus

Ziur. "N." 138 num.

Smalaviriai ir Ch. Liet. Dr-jų Sąjunga.

Pirm trejų metų įkurta Chicago Lietuvos Draugijų Sąjunga. Jos tikslas suorganizuoti visas lietuvių draugijas Chicago mieste ir apilinkėse. Kad visi lietuviai Chicago mieste pataptų organizuotais ir patįs savais reikalais rupintusi. Kad kiekvienas mokėdamas j metus po 12c, nors mažumą pašalpos galėtų suteikti našlėms, našlaičiams, bedarbiams ir t. p.

Pradžiai, kaip kiekvienai organizacijai, yra labai sunki. Panaši organizacija lietuviams nepaprasta, nesuprantama. Vieniems rodo, kad jos tikslas S. L. A. sugriauti: kiti prisispire tvirtina, kad čia norima tamsi ūpolitikiery biznis varyti. Klerikalams rodėsi, kad tai konkurentas jų Federacijai. Tečiaus nei vieni, nei kiti tikrai negalėjo įspėti, kame dalykas.

Vietinai lietuvių laikraščiai Draugijų Sąjungą jeigu nesmeizė viešai, tai niekino ir boikotavo tylėjimu.

Prie šitokių aplinkybių per tris metus jokiū būdu nebuvo galima išaiškinti liaudžiai, koks Sąjungos tikslas, kaip j tur buti tvarkoma ir kokie žmonės vadovavimui joje reikalingi. Vedimui visų reikalų atsakančiai ir tinkamai reikėjo vyrų apšviestų, apsipazinusių su organizacijiniu darbu, sugebančių ir turinčių laiko su pasišventimu ir dykai dirbti. Tokiū vyrų kaip tik stokavo. O čia nematoma, tamsi, pikta dvasia tyčiojasi, juokiasi, ardo, kerštus varinėja.

Pagalios pasiseka pertikrinti vietos socialistus ir lietuvių unijų viršininkus jeiti j Chicago Lietuvos Dr-jų Sąjungą. Pirmieji, kaipo politiška partija, podraug su vietos lietuvių demokratų ir republikonų partijų kuopomis, sudarytu Sąjungoj politiška skyrį, prie kurio jie visi įsteigtų pilietybės mokyklas, kuriose lietuviai būtų prirengiami prie išgavimo pirmųjų ir antrųjų pilietybės popierų, ir tt.

Darbininkų unijos jeidamos j Sąjungą sudarytu prie jos Darbo skyrį. Šis skyrįs pasirupintų įsteigti tam tikrus fondus, iš kurių būtų teikiama parama lietuviams darbininkams streikuojant, esant be darbo ir neturint iš ko prasiimaityti, įsteigti darbo biuro sujieškojimui darbo bedarbiams.

Chicago socialistai šį klausimą pakelia ir pataria socialistų kuopoms jeiti j Ch. L. Dr-jų Sąjungą.

Dagirsta apie tai mūsų smalaviriai. Blogai! socialistai iš vien darbuosis su tautiečiais! Negalima prie to prileisti! Ir jieškoma būdų ir sugalvojama. Jau pirmiau tautiškiams pasiulyta, jeigu jie nori parodyti savo galę, sutverti prie savo partijos savą fondą. Ką šie ir padarė, įsteigdami Lietuvių Gelbėjimo Fondą.

Už to daikto vietiniai smalaviriai ir pasigauna Chicago tautiškius. "Žiurėkite" — sako smalaviriai — "neprileiskite socialistų prie rinkimo aukų Chicago mieste; jie žinoma siųs tas aukas j Lietuvos Šelpimo

mo Fondą, kurį įsteigė Visuotinas Seimas; socialistai tokiū būdu sustiprins savo pozicijas!" — Nabagai tautiškieji ir patikėjo kad taip gal buti ir jie stvėrėsi stiprinti savo pozicijas.

Jie prikalbina Ch. L. Dr-jų Sąjungos pirmsėdį, Dr. A. Zymoną, kad nė Sąjungos Centralėi Valdybai nieko nesakius apskelbtų Sąjungos Seimą — ne extra atstovų susirinkimą, bet Seimą! — kuriame, žinoma, turės buti išrinkta nauja valdyba — tokia, kokią jie panorės, nes socialistai nesuspės atbėgti j tą Seimą. Taip įsakyta, taip ir padaryta. Tautiškieji gaudu savo šalininkus visur. Siuntinėja laiškus j draugijas, kad j atstovus nerinktu socialistų. Dr. Zymontui prigelbsti ir raportą pagaminti, kuriame Centralė Valdyba kalta viskame; gi pirmsėdis, kurs lauzydamas Sąjungos konstituciją, savvališka susaukia seimą, teisus. Centralė valdyba kalta viskame, ypač jos prezidentas, p. Gugis, kurs yra podraug ir socialistas ir prezidentas "Naujienų" B-vės, "Naujienų," kurios tai labiausiai neduoda "pakajaus" mūsų smalaviriams.

Seimas sušauktas. Prisirinko 107 atstovai. Nieks nežino kurių daugiau. Prasidėda rinkimai seiminės valdybos. Čia išsyk pasirodė rezultatai. Smalavirių šalininkai gauna vos keliolika balsų, socialistų ir tautininkų šalisinkai žymią didžiumą.

Smalaviriai buvo iš anksto parupinę kitą svetainę šale. Jie manė, jeigu bus jų jų nemažas burelis, tai sukels triukšmą ir išeis lauk. Bet išvydę, kad jie turi vos keliolika ir ėmėsi kitokio "trikso": pradėjo versti viską juokais, kad iš to Seimo ir visos organizacijos padaryti tikrą "Chap-Sui." Jie mano, kad tai jiems pavykę, ir jie giriasi savo smaluotoje spąduoje. Bet, ponai smalaviriai! Jūs perdrausiai šokinėjate, peranksti giedate "amžiną atilsi" Chicago L. D. Sąjungai! Tą visą savo čapsui su visai jo žiurkiniais gabalėliais suvalgysite patįs!

Smalaviriai ir jų Čapsui.

Nuo metų — metų jūs, ponai smalaviriai gaminate mūsų visuomenei savo čapsui, užtaisytą carizmo nuodais. Visur, kur tik apsiereiskia tautinė vienybė, ten tuoj jūs ateinate su savo "čapsui". S. L. A. jūs mažne nenuodijote; ir šiandieji dar nepajiegia kaip reikia atlistoti ant kojų. Panašiai jūs elgiatės su visomis mūsų organizacijomis. Čia aš nekaltu apie jūs paviršutiniską darbamumą prieš organizacijų. Jūs tą darote, kad paslėpus žiurkieną "čapsui." Bet svarbiausia tai, kad jūs neleidžiate mūsų organizacijoms įgyt gerą tvtrką, prie kurios jos taptų gyvesnės ir galėtų greit augti. Jūs visas mūsų visuomenės organizacijas tempiate ant partijinio kurlpalio ir norite šiokiu ar tokiu būdu valdyti. Jeigu tai jums nepasiseka, tai griaujate jas. Dabar jau jūs išskėtėte savo nagus ant Ch. L. D. Sąjungos ir krankščiate kaip varnai, norėdami ją suardyti. Panašiai elgiasi jūs sėbrai ir New Yorke ir Brooklyne su Lietuvių Draugijų Sąjunga.

Visą laiką jūs visuomenę tiklata pjudote ir pjudote, visą laiką jūs sėjate neapykantas ir vaidų sėklas. Visur privirete savo "čapsui." Apsizūrekitė — bus bėdos, kada reikės j išvalgyti!

Iki šiol su jumis kovojo tik

